

2. júní 1939

GJAFIR

Gjafir. Eftir Hallgrím Jónsson.
Um gjöf þeirra hjóna Onnu Adolfs-
dóttur og Jóns Pálssonar til drykkju-
mannahælis.

FÁLKINN, 2. júní 1939.

Vioðatir: 8.

GJAFIR.

Ánægjulegt er það, þegar einhverjir landsmenn eru svo fjáðir, vitrir og góðgjarnir, að geta látið fje af hendi rakna til heilla alþjóðar. Og sífellt eru einhverjir að gefa, en aðrir að þiggja.

Vöggugjafir náttúrunnar eru margvislegar. Einum rjettir móðir náttúra góðvild og fórnýsi, öðrum listgáfu og speki, sumum hyggindi, sem í hag koma, forsjálni, framkvæmdaprek, hugrekki, hjartagæsku, umburðarlyndi og elskusemi.

Mætti svo lengi telja.

Misjafnlega er með vöggugjafir þessar farið. Ýmsir gæta þeirra vel, og margir nota þær eins og ber, en aðrir hafa ekki aðstæður til þess.

Yfirleitt eru mennirnir fjelagslyndir. Eins og kunnugt er lifa þeir ýmist einlífi eða samlífi.

Menn kannast við forna sannleikann, það er ekki gott, að maðurinn sje einsamall, og menn hafa fest sjer konur og gera það enn, sumir til viku, mánaðar, missiris eða árs, sem örlögin ákveða, að einstaklingurinn lifi á jörðinni.

Jóns og konu hans hefir áður verið getið í blöðum vorum og tímaritum. Margir kannast við góðgirni þessara hjóna, gjafmildi þeirra og hjálpfýsi. Jón Pálsson tekur sjer nærri óreiðu og öfugstreymi þjóðlífs vors, alt, sem miður fer. Og hann hefir sterka löngun til þess að bæta úr vöntun og vandræðum. Hefir hann unnið að margskonar umbótum og lagt þörfum nýjungum lið sitt.

Hann tók um tíma mjög virkan þátt í málum Góðtemplarareglunnar. Og enn á ný hefir hann sýnt góðvilja sinn í verki, umbótalöngun og stórhug, þegar hann og kona hans, frú Anna Sigríður Adólfssdóttir, gáfu 20000 krónur til drykkjumanna-hælis, fyrir skemstu.

Þjóðin öll ætti að vera þakklát, hverjum þeim þegni, sem er svo hamingjusamur að geta rjett henni hjálparhönd. Óskandi væri, að margir gætu fetað í fótspor þessara merku hjóna og gefið stórfje til þess að reisa uppeldisstofnanir. Yrði það títt, þyrftu nefndir vorar, sem

Anna Sigríður Adólfssdóttir

Jón Pálsson

Hjón þau, sem hjer verða nefnd, kusu í upphafi eldra síðinn. En þau eru, frú Anna Sigríður Adólfssdóttir og Jón Pálsson, fyrverandi fjelhirðir Landsbankans. Hafa þau verið saman í hjónabandi síðan 1905. Öll þau ár hefir húsfreyjan verið ljósgjafi heimilis sins, unnið innan húss, fórnað og geislað frá sjer ástúð og elskusemi.

Asfaðirinn hefir verið listelskur, hagsýnn atorkumaður, fjölhæfur, ráðhollur og hjartagóður. Þetta litla ríki í ríkinu, heimili þeirra, hlaut að verða blómlegt, sjálfstætt og aðlaðandi, enda varð svo í reynd. Vegna góðra gáfna og mikilla mannkosta hefir Jón Pálsson gegnt fjölbreytilegum trúnaðarstörfum í þjóðfjelagi voru. Kémur hann á öllum þroskaferli sínum við sögu landsmanna. En þótt hann hefði aldrei unnið sjer annað til lofs, en að ganga „Silungapollsbörnunum“ í föður stað, fyrir hönd Oddfjelaga, um undanfarin ár, þá væri það eitt nóg til þess að minning hans geymdist.

Versta tegund svefnleysis lýsir sjer einmitt í því að geta ekki einu sinni sofið þegar maður á að fara á fætur á morgnana.

Seinustu árum hafa margir skyldir ektamakar tekið saman aftur vegna þess að þeir hafa lært að þekkja hver annan.

Ef til vill væri nú meiri ástæða til að halda að það væri einmitt þessvegna, sem þeir höfðu skilið.

um margskonar vandræða börn eiga að sjá, — sjaldnar að standa ráðþrota gagnvart neyð og hörmungheimila og barna, vanrækslu, fátækt, óþrifnaði, óreiðu og kröm. Myndi þá betra verða uppeldi andlegt og líkamlegt, en það nú er. Vjer, sem þekkjum dálítið til þessara barna, unglinga og fullorðinna manna, höfum óskað og óskum enn, að til væru margskonar hæli, heimili eða verustaðir, handa olnbogabörnum þjóðarinnar, yngri og eldri, þar sem aðbúð væri ákjósanleg og verkefni nóg. En vandhittar eru óskastundir.

Oss vantar svo tilfinnanlega heimkynni fyrir afvegaleidda fólkið, börn, unglinga, vaxna menn og uppkomnar konur. Hverjir hafa mátt og vilja til þess að leggja fje eða gefa fje til uppeldisstofnana og umbóta-verustaða? Drenglyndir stórefnamenn.

Sveitarfjelögum, forystumönnunum kaupúna og stjórnum ríkis vors verður ofvaxið að koma upp öllum þeim umbótahælum, sem þjóðin nauðsynlega þarfnast nú þegar.

Ekki skal það lastað, að hugsa um málefnið og skrifa, það er sjálfsagt upphaf en framkvæmdir þurfa bráðlega að fylgja. Sá sem gefur, leggur fje á vöxtu.

Sjerhvert góðverk hefir umbunina í sjer fólga.

Heill sje geföndum þeim, er nú hafa lagt af mörkum drjúgan skerf til fyrirhugaðs hælis.

Vonandi verður Alþingi fært að fullkomna það, sem hjer er hafið.

Hallgrímur Jónsson.

MT 1895